

[Holstein.]

Forslag. Jeg gad nu egentlig vidst, om danske Husmænd, hvis de virkelig vilde se paa deres velforstaaede økonomiske Interesse, er interesserede i i mægtigt Omfang at forøge Tilgangen til Faget, om jeg saa maa sige, gennem Statsstøtte og Statsopmuntring. En socialdemokratisk Arbejder vil i hvert Fald kunne forstaa min Betragtning, naar jeg siger, at jeg billiger hans Bekymring for en Overfyldning af Faget, en forceret Tilgang til Faget med den meget nærliggende Følge, at Arbejdsvilkaarene og Lønvilkaarene bliver daarligere, bliver trykket for dem, der er i Faget, og mon det tilsvarende ikke skulde gøre sig gældende for Husmandsbeholdningen, at dens Kaar saa langt fra at blive bedre økonomisk langt snarere bliver trykkede ved den kæmpemæssige, forcerede Jordudstyknings igennem konfiskatorisk Ekspropriation, billige Statslaan og Tilskud fra Staten.

Jeg tror i Virkeligheden, at Husmandsstanden økonomisk binder et Ris til sig selv ved at gaa ind for en saadan Lovgivning, selv om dens Førere naturligvis faar den Tilfredsstillelse, at Vælgerkorpset vokser. Det gør det. Vælgerkorpset vokser. Et Parti, som tæller 125 000 Husmandsbrug, det vil sige, hvis vi blot regner Husmanden og hans Kone, 250 000 Vælgerstemmer, er en Magtfaktor, som det er saare forstaaeligt, man fra det radikale Partis Side sætter Pris paa, og ikke alene sætter Pris paa, men sætter Pris paa at faa forøget i hurtigt og forceret Tempo. For det er i Virkeligheden, synes det mig, den eneste Betingelse for, at Radikalismen overhovedet vil kunne opretholde sit parlamentariske Liv, i hvert Fald hvis den tilnærmelsesvis skal spille den Rolle, den hidtil har spillet i dansk Politik. Saa for saa vidt forstaaar jeg det saa godt. Ogsaa forstaaar jeg udmærket godt, at Partiet Venstre er ængsteligt ved at staa overfor denne Hærskare; for det er jo en Magtfaktor, overfor hvilken 75 000 Gaardbrug kun tæller beskedent og vil tælle mindre og mindre, efterhaanden som denne Udstykningsbevægelse skrider frem. Det er tilgiveligt ud fra en valgpolitisk, partimæssig Betragtning, at Venstre i Stedet for at bremse paa dette Omraade tager Konkurrencen op og i Virkeligheden er lige saa ivrig Deltager i Kapløbet om Husmandsstemmer som Regeringspartierne, blot at Venstre ligger anderledes i Kapløbet. Men Maalet er det samme.

Jeg kan ikke se rettere end, at det er en langt, langt alvorligere Sag, hvad hele

denne Udstykningsbevægelse i Virkeligheden betyder, landøkonomisk og nationaløkonomisk, end Spørgsmaalet om Statsfæste og Selveje, som nu saa krampagtigt skydes i Forgrunden fra Venstres Side. I Særdeleshed da, hvis man stiller de to Former, som Venstre ønsker det, fuldkommen lige med Hensyn til de økonomiske Byrder eller med Hensyn til Lettelse af de økonomiske Byrder, bliver det virkelig efter Venstres Ændringsforslag en Strid om Ord, om man kalder det saakaldte Fæsteforhold for Fæste, for Statsfæste, eller om man kalder det for Statsgrundbyrde. De, der har Lyst til at tage den Strid op, kan selvfølgelig godt gøre det; men jeg synes, at i alt Fald for en konservativ Betragtning er det altoverskyggende og virkelig alvorlige det rent landøkonomiske og nationaløkonomiske Spørgsmaal, om det er forsvarligt og vel betænkt under saadanne Landbrugskonjunkturer, som vi har, og som vi har Udsigt til at faa i en lang Fremtid, at forcere ved Statens Hjælp denne Udstyknings, binde større og større Kapitaler i Udstykningen til Husmandsbrug med mindre og mindre Udsigt til, at disse Kapitaler vil forrente sig. Det synes jeg er Problemet paa dette Omraade.

Jeg skal dernæst blot gøre et Par afsluttende Bemærkninger om det militære Spørgsmaal.

Formanden: Jeg vil meget henstille til det ærede Medlem snart at afslutte sin Tale. For saa vidt der skal fortsættes med lige saa lange Taler, vil det være umuligt at tilendebringe Forhandlingen i dette Møde, og saa gør jeg ærede Medlemmer opmærksom paa, at der ikke vil være nogen Sandsynlighed for, at Landstinget kan tilendebringe Forhandlingen om Tillægsbevillingslovsforslaget i denne Uge, saaledes at Rigsdagen kan afslutte sit Arbejde med Udgangen af denne Uge.

Jeg har fundet Foranledning til at gøre opmærksom herpaa af Hensyn til den fortsatte Debat.

Holstein: Jeg skal kun gøre nogle ganske korte, afsluttende Bemærkninger.

Jeg vil først og fremmest gerne fremhæve, at det Militærforslag, som den højtærede Regering har lagt paa Tingets Bord, er der blevet stemt imod to Gange af Konservative og Venstre i Forening, første Gang her i Folketinget i Foraaret 1926, og anden Gang i Landstinget, saa vidt jeg husker, i Foraaret 1927. Da blev det stemt ned. Altsaa, Venstre har hidtil indtaget